

Gbaŋ dieke Pɔɔli die dı maaguna a yi **Galasia** tui vuosi wunna

¹ Gbaŋku gie nyiŋ wa maniŋ Pɔɔli, vuodieke dı yine Yisa Masia tuntuntu jigiŋ. Daa vuota die yine miŋ Masia tuntuntu, daa vuota tunna miŋ, ama tı Chɔɔŋ Nmıŋ aŋaŋ Yisa Masia vuodieke die u suggirina a nyiŋ kumbu me wo die tunna miŋ. ² Maniŋ Pɔɔli aŋaŋ tı nimbali diekemba dı benne gienan mana waasa Masia dıdısıriiba dı benne Galasia ma.

³ Tı Chɔɔŋ Nmıŋ aŋaŋ tı Yomutieŋ Yisa Masia sunjiŋ ni ta yi ni suggifialuŋ.

⁴ Yisa Masia yine vuodieke die dı saaguna tı Chɔɔŋ Nmıŋ nuŋaŋ ta kpi tı tuntumbiati wia, dı u gbatı tı a nyiŋ tıŋgbanka gie biaŋ yɔŋsi ma. ⁵ Wuniŋ Nmıŋ nyiŋna ma muna bürüŋ yaa gamma haahuu. Wusie.

Wuniŋ balımıŋ nyiŋna ma benne

⁶ Ni wia yi miŋ miŋ mamachi pam aŋaŋ ni kana ka yuasiya ta vaa Nmıŋ vuodieke dı wana ni Masia zɔɔlincıgula wia wa ta ga dı wubaligaaku. ⁷ Vuosi bataŋ bene a mia dı ba tarıgi Masia wubulinaha ta chɔrıma ni, ama wusie wubalıkgaaŋ bi wori. ⁸ Ama dı yi n gbaŋ gbaŋ yaa Nmıŋ malaka dı keŋ muvıli wubalıvıŋ gaası a yi ni ta a ka yi die tı muvıluna wudiekemba a yi ni wa, Nmıŋ nan seŋ chıvısi dı

tienj. ⁹ Tı wəŋ balı nı müŋ, ta maŋ bı baŋ n balı nı bıbra; dı yi vuon dı müvli wubalıki gaası a yi nı ta a bie a tbaŋ a nyıŋ die nı wolinne a tuo wudiekemba ba, Nmıŋ nan seŋ chıvısı wa.

¹⁰ N ka mia dı n tuo bıriŋ a nyıŋ vuota jigiŋ, ama Nmıŋ bıruŋ maŋ yaala, dama maŋ tıŋ bı yaala vuota bıruŋ, n tıŋ kaaŋ yi Masia yomu.

Pooli die dı kenne a yi Masia tıntıntı dene

¹¹ N nımballı, n yaala nı sımma dı wıvına diekemba n müvılınana a yıa nı naa ka nyıŋ wa vuota jigiŋ. ¹² N ka tuohe a nyıŋ wa vuota jigiŋ, yaa dı yiwo vuon dagına müŋ ama dı yiwo Yısa Masia gbaŋ gbaŋ yuorinehe a dagı müŋ.

¹³ Nı wəŋ wuŋ müŋ die n tuvma dı sına die saŋja dieke die n dına Juu vuosi jıaŋku, die n mugise Masia dıdıusırıŋ pam, ta die mia dı n chıvısı ba ta ka chıgı ba zıɔlıŋ. ¹⁴ Tınuŋ Juu vuosi jıamıŋ sien me, die n tıaŋ n chanchaalıba pam, ta die nagı n svıŋ mana a yi wo tı chıɔŋkuvılıba chıvaraha ma.

¹⁵ Ama Nmıŋ die dı chıgına müŋ zıɔlıŋ ta vuarı müŋ ta ba ye müri müŋ wa, dı wa müŋ dı keŋ tuvma a yıma wa. Ta die saŋ, ¹⁶ ta nagı v Buwa wa a dagı müŋ, amu n nan müvli wıvınahı a yi buurigaası. Saŋka mi die n ka ga vuon jigiŋ dı v kpaan müŋ. ¹⁷ Die n ka bı ga Jerusalemi dı n ye vuodiekm̄ba dı wolinne a yi Masia tıntıntıba n ma wa, ama die n woliŋ ga wa Arabia tıŋgban ma ta wa viiri keŋ Damasikusi tıŋ ma. ¹⁸ Die ka bına ataa kvaŋ chaŋ die maŋ yıŋji ga Jerusalemi a ga waası Piita, ta die bie v jigiŋ daraa baŋ aŋaŋ anu nyına ma. ¹⁹ Die n ka

ye Masia tontvntıba wunu man a gvti Piita ma ntaala Jemisi tı Yomutienj nimbua wa.

²⁰ Nmın gbaŋ siba dı wudieke n maagına yiwo wusie ta ɿmınchıbısı dı wo ka ma.

²¹ Ka kvaŋ chaŋ die maŋ ga Siria aŋaŋ Silisia tıngbaŋısı ma. ²² Saŋka mi Yisa dıdusırıba die dı benne Judia ma wa die ka siba mın. ²³ Wudieke die ba sibna yine wudieke ba chanchaalıba dı balala dı, “Daa dieke die dı mugisinene tı gbaŋ yaa wa wuvıŋ dieke die v yaala v chvı̄sı wa ta muvıla yia vuosi.” ²⁴ Die wıa ba bıra Nmın n wıa.

2

Pɔɔli aŋaŋ Masia tontvntı banıŋ ba wıa

¹ Ka bına baŋ aŋaŋ anısa kvaŋ chaŋ die manıŋ aŋaŋ Banabasi die dı yinjı ga Jerusalemi, ta die nagı Tatusi a gvtı. ² Die n gaya mın dama Nmın die yuorine a dagı mın dı n gamma. Mi die maŋ lagısı ba nuŋjandıusırıba nyıuna ma, a bali ba n muvılınha wuvıunaha dene a yla vuodiekkemba dı kana ka yi Juu vuosi. Die n ka yaala tıŋ dieke n tınnna aŋaŋ tıŋ dieke dı tıalına keŋ yi yɔrı. ³ N chanchaanı Tatusi die yiwo Giriiki vuonı ama vuonı die ka mugisi wo dı v gobi v kɔlı. ⁴ Ama vuodiekkemba dı chıbınana ɿmınchıbısı dı ba gbaŋ ba yiwo Masia dıdusırıba nıŋ, tıŋ yaala Tatusi yime die. Banıŋ vuosi mi die lɔbırı a bie wo tı sıŋ, dı ba ye tı sına tı gbaŋ dene tı taasına aŋaŋ Yisa Masia wa. Ba yaala tı yiwo Mosisi mıraha yɔŋısı. ⁵ Ama die tı yaala tı pɔgılı

wuvuinaha aŋaŋ ka wusie sieŋ a yi nı wıa, die tı ka saagı a yi ba bıta gbaŋ.

⁶ Ama vuodieckemba nıŋ ba wasına ba nyıŋkvraha nıŋ (ba yiwo vuokpıuma yaa ba ka yi, dı ka yi talası n jigin, dama Nmıŋ ka daansa vuosi nine ta die sarıya); banıŋ vuodieckemba ba wasınana vuokpıumaha die ka yi mıŋ dagıhaalıŋ. ⁷ Ama die ba yeye mıŋ dı Nmıŋ vvarına mıŋ dı n muvlıma wuvuinaha a yıma vuodieckemba dı kana ka yi Juu vuosisi, sıba v vvarına Piita dı v muvlıma wuvuinaha a yıma Juu vuosisi. ⁸ Dama Nmıŋ hagırıŋ wıa, Piita die dı yi tıntıntı a yi Juu vuosisi dene, die gbaŋ gbaŋ maŋ yi tıntıntı a yi vuodieckemba dı kana ka yi Juu vuosisi. ⁹ Jemisi aŋaŋ Piita aŋaŋ Jɔɔn, vuodieckemba ba wasınana nıŋħandıüsırıba wa, ama ba gbaŋ die sıba a baarı Nmıŋ yına mıŋ tuvmaha gie dı n tuŋ, die wıa manıŋ aŋaŋ Banabasi aŋaŋ banıŋ die dı waası taŋ ta yigi taŋ nuusi me, naa die bala ka dagı dı tı yaa nvabalımuŋ aŋaŋ taŋ. Die tı mana dı saagı dı manıŋ aŋaŋ Banabasi muvlıma wuvuinaha a yıma vuodieckemba dı kana ka yi Juu vuosi, ta banıŋ ba muvlıma a yıma Juu vuosisi. ¹⁰ Wudieke nyına ma ba bala tı yime yiwo naa, dı tı tınsıma zɔɔlıntıelibe dı benne ba chaaku wıa. Kanıŋ wırı mi seŋ yiwo wudieke die n yaala n yi.

Pɔɔli die dı galınna Piita dene

¹¹ Die Piita dı kenne Antiyoku ma wa, die n balı yuori wo v nine me, dama die v ka yi wudieke dı muṇa. ¹² Dama Jemisi die tuŋ wa Juu vuosi

bataŋ Antiyoku tñj ma, die ba yene ka keŋ wo, Piita aŋaŋ vuodiekemba dí kana ka yi Juu vuosisi die lagisa die miŋ, ama die ba kenne wo, v ka bı saagı dí v dii aŋaŋ ba, dama die v chıga vuodiekemba dí yine kola gobıŋ yada wa miŋ.
13 Die wia, Juu vuosisi diekemba die dí benne aŋaŋ ba wa dıan dí piili a chıga ɿmaamıŋ, ta dí Piita dí yine wudieke, ta Banabasi gbaŋ die dí taarı a dí ba. **14** Die n yene dí ba ka miŋni dí wovunaha sieku wo, die maŋ balı a yi Piita ba mana nine me dí, “Fvnıŋ yiwo Juu vuon, ama fu beriŋ dí sú siba vuodieke dí kana ka yi Juu vuon, ta bıa fu mugise vuodiekemba dí kana ka yi Juu vuosisi dí ba bemme siba Juu vuosisi?”

Vuosin nan ye gbatıtaanıŋ yada wia

15 Tınıŋ ba müri tı miŋ ta tı yi Juu vuosi ta ka sú siba vuodiekemba dí kana ka yi Juu vuosisi ta Juu vuosi dí wasa tvtvmbıatı tielibe wo. **16** Ama tı siba a baarı sie vuon yi Yisa Masia yada, die nan yi aŋ Nmıŋ vaa v yi vuovunu v jigiŋ, daa tı yinene wudieke Mosisi mıraha dí dagına tı dí tı yime wo; die wia, tı gbaŋ yiwo Yisa Masia yada dí Nmıŋ vaa aŋ tı yiwo vuovuna v jigiŋ, yadaka wia, ama daa tı yinene mıraha dí dagına wudieke. Dama Nmıŋ kaŋ vaa aŋ vuon yi vuovunu v jigiŋ v yinene wudieke mıraha dí dagına wa wia. **17** Dı yi tı mia aŋaŋ nuŋmına dene dí Nmıŋ vaa aŋ tı yi vuovuna v jigiŋ Masia wia, ama ta Juu vuosi dí bala dí tı yiwo vuobiati siba vuodiekemba dí kana ka yi Juu vuosisi naa, naa dagıya miŋ dí Masia vana tı yi tvtvmbıatı tieliŋ? Aayı dí ka daga dene. **18** N nan dí yie

bıaŋ dı̄ yi maŋ bı̄ saagı̄ dı̄ vuoŋ nan yi vuovunı̄nu Nmı̄ŋ jigiŋ dı̄ yi u dı̄ Mosisi mıraha, ta chuvusa wudieke die n wolinne a dagı̄ wa. ¹⁹ Ama yaa gamma mıraha wı̄a nı̄ŋ, ka sı̄ sı̄ba n kpiye ka jigiŋ mı̄ŋ, dı̄ n yallı̄ma miivoli Nmı̄ŋ jigiŋ. ²⁰ Ka sı̄ sı̄ba die ba lagı̄ŋ a kpaası̄ mı̄ŋ mı̄ŋ arjan Masia dagarıkı̄ ma maŋ kpi, ama Masia bie n ma maŋ yaa miivoli. Ta lele, miivoli dieke n yallı̄na ta bie n nyı̄ŋgbaniŋ ma naa, n yiwo Nmı̄ŋ Buŋ yada mı̄ŋ, die wı̄a maŋ beri; wunı̄ŋ u chone mı̄ŋ ta die zie n naŋ ma a kpi. ²¹ N kaaŋ zeti Nmı̄ŋ zɔ̄lunchı̄gılaha. Dı̄ yi Nmı̄ŋ dı̄ nan vaa vuoŋ yi vuovunı̄nu u jigiŋ u dı̄na mıraha wı̄a, die nı̄ŋ Masia kumbu wo chı̄aŋ.

3

Yada yine niŋŋmina

¹ Nı̄nrı̄ŋ Galasia vuosi, nı̄ yiwo gaatuŋ. Nı̄nrı̄ŋ vuodieckemba die mı̄ŋŋına sı̄ba Yı̄sa Masia dagarıkı̄ ma kuŋ wı̄a vı̄nrı̄ŋ vı̄nrı̄ŋ, mını̄a kenne a chɔ̄crı̄ŋ nı̄? ² Nı̄ balı̄ mı̄ŋ wı̄rı̄ gie: die nı̄ dı̄na mıraha wı̄a die nı̄ tuo Nmı̄ŋ Halı̄kası̄ka yaa die nı̄ wunna wı̄vı̄naha ta yi yada wa wı̄a? ³ Lalı̄a nı̄ yi gaantı̄ŋ dene! Die nı̄ piili a dia Masia arjan Nmı̄ŋ Halı̄kası̄ka hagırı̄ŋ; bı̄a wı̄a nı̄ wa yaala nı̄ kpatı̄ arjan nı̄ gbaŋ gbaŋ nı̄ hagırı̄ŋ? ⁴ Wahala diekemba nı̄ dinene yaa gamma wı̄vı̄naha gie yiwo yɔ̄rı̄? Nı̄ yaala nı̄ vigi taan mı̄ŋ? ⁵ N yaala n bı̄ pı̄ası̄ nı̄ mı̄ŋ, Nmı̄ŋ yi nı̄ wa u Halı̄kası̄ka ta tı̄ma mamachi wı̄a nı̄ jigiŋ nı̄ mıraha dı̄sını̄ wı̄a yaa nı̄ wunna wı̄vı̄naha ta yi he yada wa wı̄a?

⁶ Nı tınsıma Abarahami wia, dı maagıya Nmıŋ gbaŋku ma dı, "Abarahami die yiwo Nmıŋ yada, u yadaka wia wuŋıŋ Nmıŋ dı vaa u yi vuovınuŋ u jigiŋ." ⁷ Die wia nı mu nı sımma dı vuodiekeomba dı yine Nmıŋ yada senne yi Abarahami haagısı. ⁸ Nmıŋ gbaŋku die dı bala wudieke wo dagıya dı wuŋıŋ Nmıŋ nan daansi baarı dı vuodiekeomba dı kana ka yi Juu vuosi gbaŋ yiwo vuovına u jigiŋ ba yine wa yada wia. Die wia die u wolinne a balı a yi Abarahami wuŋınlaha dı: "N nan daagı fu ma a yi alibarika a yi buurıŋ mana ma." ⁹ Naa dagıya dı vuodieke nıŋ mana dı yalla yada nan gvtı ye alibarika dieke Nmıŋ dı nagına a yi Abarahami wa u yine wo yada wa.

¹⁰ Vuodiekeomba dı nagına ba suŋjanyile mana a yi mıraha ma ta yile dı ka nan gbatı ba a taŋ wa, Nmıŋ kaatı bie ba ma. Dama dı maagıya Nmıŋ gbaŋku ma dı, "Vuodieke nıŋ mana dı kana ka dia wudiekeomba mana dı maagına Mosisi mıraha gbaŋku ma wa, Nmıŋ kaatı bie ba ma." ¹¹ Naa miŋjnına a dagı dı daa mıraha dıusıŋ vasınana vuon dı yie vuovınu Nmıŋ jigiŋ, dama dı maagıya Nmıŋ gbaŋku suŋ dı, "Vuodieke nıŋ mana dı yine Nmıŋ yada ta Nmıŋ dı vaa vuoke mi dı yi vuovınu u jigiŋ u yada wia, u nan dı yallı miivoli wusie." ¹² Mıraha dıusıŋ aŋaŋ yada yiile ka mu taŋ, dama dı maagıya Nmıŋ gbaŋku ma dı, "Dı yi fu yaala miivoli yaa gamma fu mıraha dıusıŋ wia, die nıŋ dı mu fu dia mıraha mana mana."

¹³ Die tı bie wo Nmıŋ kaatı ma, dama die tı ka miŋjnına dı mıraha, ama Masia gbaŋ gbaŋ die

tuo tı kuŋ a kpi, ta bie wo kaatıka ma ta vuari tı a nyiŋ ka ma, dama dı maagıya Nmıŋ gbanjkı ma dı, “Vuodieke nıŋ mana ba taan wa guuŋ Nmıŋ kaatı bie v ma.” ¹⁴ Nmıŋ die yaala v daagi Yisa Masia ma ta vaa vuodiekeembı dı kana ka yi Juu vuosisi dıan ye wuwıŋ dieke Nmıŋ dı yına Abarahami nuaŋ dı v nan yi wa; dı tı yi yada, ta tuo Halıkasıka dieke Nmıŋ die yına nuaŋ dı v nan yi tı wa.

Mıraha aŋaŋ nvare wia

¹⁵ N nımballı, nı vaa n nagı vuota aŋaŋ v chanchaalıŋ berin a magısı aŋ nı mıŋlı sımma wudieke n balala chıaŋ: dı yi vuosi bale dı saagi dı ba yi wıŋ, ta maagı ba saara, ba wonyı kaaŋ bıagı a zeti yaa a chıısı saŋku halı bıta gbanj. ¹⁶ Nmıŋ die dı yına Abarahami aŋaŋ v haagıŋ v nvare, die v ka baarı dı, “Fı haagısı”, ama die v baarı dı, “Fı haagıŋ” vuobalımuŋ, vuodieke dı yine Masia wa. ¹⁷ Wudieke n balala wa yiwo naa, Nmıŋ die zieŋ wo nuaŋ aŋaŋ Abarahami ta die baarı dı v nan yi wudieke v yına nuaŋ dı v nan yiwo; ta mırı dieke dı kenne ka kuaŋ chaŋ bına kóbısı-nıusa aŋaŋ baŋısı-taa wa kaaŋ bıagı a chıısı wudieke Nmıŋ dı ziene nvare ta yi nuaŋ dı v nan yiwo. ¹⁸ Dama dı yi Mosisi mıraha dıusıŋ wia Nmıŋ dı yi vuosi v piini, die nıŋ dı dagıya dı v tıŋ kaaŋ yi vuon v piini v nvare wia; ama v nvare wia die v yi Abarahami v piinike.

¹⁹ Ta bıa wia Nmıŋ die dı yi ba mıraha? Tuutımbıatı wia Nmıŋ die dı yi vuota mıraha a gütı v nvare ma, ta die yaala mıraha pögılı ba dee a ga tıgı saŋja dieke Abarahami haagıŋ

vuodieke wuoniŋ N̄m̄iŋ die d̄i yi n̄uaŋ a yi wa d̄i v̄ nan keŋ wo keŋ. Malakasi die nagina m̄iraha a yi vuota nuusi me ta Mosisi die d̄i yi ka naazua. **20** Ama N̄m̄iŋ gbaŋ gbaŋ die ȳna Abarahami n̄varı, daa naazua die ȳna wa.

M̄iraha t̄v̄uma

21 Naa dagiya d̄i m̄iraha waga m̄iŋ anjaŋ N̄m̄iŋ n̄ua? Aayi, d̄i ka daga dene; ama d̄i yi N̄m̄iŋ die d̄i yi m̄iri dieke d̄i baan̄ b̄iaŋ a yi vuota miivoli, v̄ t̄iŋ nan baari d̄i vuosi yiwo vuovuuna v̄ jigiŋ m̄iraha d̄iisih̄ w̄ia. **22** D̄i maagiya N̄m̄iŋ gbaŋku ma d̄i vuon̄ mana d̄uŋlaka gie me bie wo b̄iaŋ dansarika ma m̄iŋ, ama sie dieke nȳuna ma vuon̄ d̄i baan̄ daagi a tuo N̄m̄iŋ n̄varı yiwo v̄ yi Yisa Masia yada.

23 M̄iraha die d̄i p̄ogili t̄i s̄iba t̄i bie wo dansarika ma a ga t̄uḡi saŋŋa dieke N̄m̄iŋ d̄i yuori yada yiile w̄ia a dagi t̄i. **24** Die w̄ia, m̄iraha die s̄ii s̄iba t̄i Ȳomutien̄ ta die p̄ogili t̄i dee a ga t̄uḡi saŋŋa dieke Masia die d̄i kenne keŋ, d̄i t̄i yi wo yada aŋ N̄m̄iŋ vaa t̄i yi vuovuuna v̄ jigiŋ. **25** Ama lele n̄iŋ t̄i yi Masia yada m̄iŋ; die w̄ia m̄iraha ka b̄i yi t̄i Ȳomutien̄.

26 Ni yine Masia yada wa vana ni mana d̄i b̄uruiŋ N̄m̄iŋ balli. **27** N̄inuiŋ vuodiekiemba die ba s̄ina ni N̄m̄iŋ nyaabsu Masia saan̄ ma wa, n̄inuiŋ ni tuone v̄ gbaŋ gbaŋ berin̄. **28** Die w̄ia, puole b̄i wori vuodiekiemba d̄i yine Juu vuosi anjaŋ vuodiekiemba d̄i kana ka yi Juu vuosi mi, ka b̄i wori vuodiekiemba d̄i yine ȳeŋ̄isi anjaŋ vuodiekiemba d̄i s̄ina ba gbaŋ ma, ka b̄i wori h̄oč̄en̄ anjaŋ dembisi s̄uŋsuŋ, ni benne Yisa Masia

jigin naa wia yine ni mana vuobalimij. ²⁹ Dii yi ni yi Masia sıti, die niyi ni yiwo Abarahami haagisi, ta ni nan kej tuo piini dieke Nmjn die di yina wa nuaŋ di u nan yi wa wa.

4

¹ N bi bala ni miŋ di buadembij dieke di bala u kej dii u chcoŋ faari wa, saŋja dieke u yene yi buanyaalij ba ŋaaŋ pɔgilı wa miŋ sıba yɔmυ. ² Saŋja dieke u yene yi buanyaalika, vuosi bataŋ ŋaaŋ wube wo ta daansa u nyinti dee a ga tugı saŋja dieke u chcoŋ wa di ziene wo. ³ Die gban gban di sıi aŋan ti, saŋja dieke ti kana ka sıba Masia wa, die ti sıi sıba buanyaalisı, ta duŋiaka gie haalij hagirinj die pɔgiluna ti. ⁴ Ama saŋka die Nmjn di ziene di kenne tugı, Nmjn die tuŋ wa u gban gban u Buadembij tuŋgbanjka gie me, ta hɔgu di muri wa, ta u bie Juu vuosi mıraha ma, ⁵ di u gbatı vuodiekkemba di benne mıraha hagirinj ma, amu ti bürüŋ Nmjn ballı wusie.

⁶ Ti yine u ballı wia u tuŋ u Buadembike Halıkasıka u bie ti sıgıtı ma aŋ ti wasa wa di “N Chua.” ⁷ Die wia, ka bi yi yɔmυ, ama yiwo Nmjn bua, fu yine u bua wa wia u nan yi fu jadieke mana u yallınana a yıa u ballı.

Pɔɔli baga die di benne Galasia vuosi ma dene

⁸ Saŋja dieke di tıanna wa die ni ka sıba Nmjn, saŋka mi die ni yiwo yɔŋısı a yi jadieke di senne ka yi Nabidie Nmjn. ⁹ Ama lele niyi, ni wa sıba Nmjn yaa ni vaa n balı di Nmjn sıba ni miŋ, di wa yiwo lalıa ni bi yaala ni yiŋni a di duŋiaka gie haalıti wabıtı di pɔgiluna tuŋgbanjka

gie? Bia yine ni bi yaala ni biriñ ba yɔñısı? ¹⁰ Ni faasına vaa ni baga dì bie wo daraa atan ajan chüütı atan ajan sañja atan ajan bina atan ma pam, ¹¹ ta die dì yi ñmaamıñ dì yigi miñ yaa gamma ni ma dì wudieke mana n yine a yi ni wa yiwo yɔri.

¹² N nımballı, n jvusa ni, ni sımma siba manıñ, dama n gbañ n sıı siba nıniñ miñ. Ni ka yi wıñ a chvıssı miñ. ¹³ Ni tınsı sañja dieke n wolinne a mıvıli wıvıunaha a yi ni wa; die n yvagına wıa mañ ye sieñ a wolıñ mıvıli wıvıunaha a yi ni wa. ¹⁴ Ama ajan n yvagıbu die dì faasına a yi mugisın a yi ni mana yɔri, die ni ka daansı miñ yɔri ta zeti miñ, ama ta die tuo miñ siba ni tınnı baa ni tuo Nmıñ malaka dene, ta bı tuo miñ siba ni tınnı baa ni tuo Yisa Masia dene wo. ¹⁵ Ta die ni svıgtı die dì fıalı pam, bia wana yi? N nan bıagı a balı dì sañka mi die ni tıñ nan bıagı a vuari ni nine a yi miñ ni tıñ nan yi die. ¹⁶ Lele n wa yiwo ni dataan die n bala ni wusieke wıa?

¹⁷ Vuosi mi mia miñ ajan nıñjımina amu ni nan yıñji a dì ba, ama ba wo svıñanyile vıuna. Wudieke ba yaalınana yiwo dì ba puo mañ ajan ni amu ni nan yi nıñjımina a dì ba. ¹⁸ Dì vıuna miñ dì fu dia vuon ajan nıñjımina dì yi wudieke vı dagıunana wa dì vıuna. Ni yime naa sañja mana daa mañ keñ bie ni jigiñ nyıuna ma. ¹⁹ N ballı choti, dì bı yvagı miñ bıbra ni wıa siba hıgıt dì ñaana baa vı mıri ta dì yvagı wa dene wo. N nan dì bie kanıñ yvagıbu ma a ga tuğı sañja dieke ni beriñ dì bañ nıası Masia beriñ. ²⁰ Dì tıniñ nan yi miñ nansıñ pam mañ tıñ bie

nı jiginj lele gie, amı n nan bıagı tarıgi n balıŋ
aŋaŋ nı dama dı mugisi mıŋ mıŋ pam nı wıa.

Sara aŋaŋ Haga mɔgısınj wıa

²¹ Nıniŋ vuodiekeomba dı yaala mıraha pögili
nı wa, nı ka wıŋ wudieke mıraha dı dagına
wa? ²² Dı maagıya mıŋ dı Abarahami die yaa
wa ballıdembisi bale; ta wınyı nuŋ dı yi yomu
ta wınyı wa dıanı nuŋ dı ka yi yomu. ²³ Yomu
wa die müri v bıa dembike sıba ba ɳaana a
müri vuota dene wo, ama hıgvı dieke dı kana
ka yi yomu wa die dı müri v bıa dembike sıba
Nmıŋ die dı yına nuaŋ dene wo. ²⁴ Hıgvıba bale
wo gie mana zie wo Nmıŋ nuazielikinj ale wo
nagısı ma mıŋ. Yomu wa saŋ die yiwo Haga,
ta v die zie nua dieke Nmıŋ die dı yına Sayına
Kunkogiri me wo ta die müri v bıa v yçıŋısı
ma wa. ²⁵ Haga zie a yi wa Sayına Kunkogiri
dı benne Arabia tıŋbaŋ ma wa, ta sıı sıba
tıgıkrıuka gie Jerusalemi wo, ta wıniŋ aŋaŋ v
ballı yiwo yçıŋısı. ²⁶ Ta arızanna Jerusalemi dı sı-
v-gbaŋ, wıniŋ v yine tı nuŋ. ²⁷ Dama dı maagıya
Nmıŋ gbaŋku sıŋ dı;

“Fıniŋ hıgvıpıruŋ, yallıma sıgıfıalıŋ!

Fıniŋ vuodieke dı yene ka sıba maarıŋ
yıagıŋ dı sına dene, chıama sıgıfıalıŋ
yıla

Dama hıgvı dieke ba zetine wo nan keŋ yaa ballı
pam
a tıaŋ hıgvı dieke dı benne aŋaŋ v chıra
wa.”

²⁸ Tı, n nımballı, nıniŋ nı wana yi Nmıŋ nuaŋ
ballı, sıba Aziki die dı yine dene wo. ²⁹ Die

saŋka mi die bua dieke ba müriuna wa sıba ba müriuna vuota dene wo die dı mugise vuodieke ba müriuna wa aŋaŋ Nmıŋ Halıkasıka hagırıbu, die dı sıı lele gbaŋ. ³⁰ Ama lalıa ba maagi Nmıŋ gbaŋku suŋ? Dı maagıya mıŋ dı, "Yagı həgү yɔmυ wa aŋaŋ u buadembike a taan, dama həgү yɔmυ buadembike kaaŋ gvtı dii u chɔcŋ wa faari aŋaŋ həgү dieke dı kana ka yi yɔmυ wa bua wa." ³¹ Die wia n nımballı, tınıŋ tı ka yi həgү yɔmυ wa ballı, ama tı yiwo həgү dieke dı kana ka yi yɔmυ wa ballı.

5

Yaa gamma si-n-gbaŋ pɔgılıŋ wia

¹ Yisa Masia wɔŋ gbatı tı a taan mıŋ, ta tı beri tı duŋŋu. Die wia, nı zie keŋ keŋ ta da vaa jaan bɔbı nı bıbra aŋ nı bırun ka yɔŋısı bıbra.

² Nı wɔmma, manıŋ Pɔɔli balala nı naa, dı dı yi nı saagı a dı kɔla gobıŋ mıraha, die nınuŋ dı dagıya dı Masia wo nyvari a yi nı. ³ N bı bala nı bıbra, vuodieke dı dına kɔla gobıŋ mıraha, dı yiwo talası dı u dia mıraha mana mana. ⁴ Nınuŋ vuodiekiemba dı kpaŋŋınana nı gbaŋ dı Nmıŋ vaa nı yi vuovıuna u jigıŋ mıraha dısuŋ wia, nı wɔŋ puo wo nı gbaŋ a nyıŋ Nmıŋ zɔɔlınchıgilı ma. ⁵ Tınıŋ nıŋ Nmıŋ Halıkasıka yi tı wa tama dı Nmıŋ nan vaa tı yi vuovıuna u jigıŋ tı yine Masia yada wa wia. ⁶ Dama dı yi tı taası aŋaŋ Yisa Masia, tı gobi tı kɔla yaa tı ka gobiye, dı ka yi talası. Dı yi tı yi Masia yada ta ka vaa tı cho taŋ, kanıŋ ka yine nıŋmına.

7 Die ní kpaŋja ní gbaŋ mɪŋ, mɪnɪa wana yi ta ní zeti wusieke? Lalɪa ʊ tieŋ dí halɪŋ ní?
8 Da Nmɪŋ vuodieke dí wana ní wa tʊnna dene.
9 Siba ba bala dí, “Dabɔtɪ bɪta vasınana paanu zoŋ mana dí yire.” **10** Ama n ye yaa tama ní ma. Tɪ taasına aŋaŋ tɪ Yomutienj wo vaa maŋ yaa wa tama dí ní kaŋ daagɪ sie gaŋ, ta bɪ yaa tama dí vuonŋ nɪnɪŋ mana dí mugisinene ní wo, Nmɪŋ nan datɪ ʊ tɪbiŋ.

11 N nimbally, dí yi maŋ ye muŋla dí vuosi gobi ba kola gbaŋ, bɪa wɪa ba mugise mɪŋ? Dí yi wusie dí n muŋla kola gobɪŋ wɪa, die nɪŋ n muŋlɪkʊ yaa gamma dagarɪkʊ ma dene wo, kaŋ dí yaa mugisiŋ keŋ. **12** Dí tɪŋ nan yi mɪŋ nansɪŋ dí yi vuodiekkemba dí chɔrɪnnana ní wa jaa ba gbaŋ gvtɪ kola gobɪŋ me.

13 N nimbally, nɪnɪŋ nɪŋ Nmɪŋ wana ní mɪŋ dí ní bemme ní duŋŋu, ama ní daa vaa ní duŋŋu beriku gie vaa ní nyiŋgbaniŋ lɔla nyaŋŋina ní. Ama ní nagɪ choti a suŋŋime taŋ.
14 Dama mɪraha mana kalɪ wa mɪribalumɪŋ ma dí, “Chome fu chanchaaŋ siba fu chone fu gbaŋ dene.” **15** Ama dí yi ní yie taŋ daŋŋa ta chvʊsa taŋ siba haagiŋ nyiŋbɪatɪ, die nɪŋ dí sɪmma dí ní nan chvʊsɪ taŋ.

Nmɪŋ Halikasika aŋaŋ vuota beriŋ wɪa

16 N bala ní mɪŋ, dí ní vaa Halikasika pɔgɪlɪ ní, ta da vaa ní lɔla vaa ní yime vuota choti.
17 Dama vuota nyiŋgbaniŋ choti aŋaŋ Nmɪŋ Halikasika choti ka dia taŋ. Halikasika aŋaŋ vuota nyiŋgbaniŋ yiwo dataasi, ta naa dagiyɑ dí ní kaŋ bɪagɪ yi wudieke ní yaalala. **18** Dí yi

Halıkasıka dı dagına nı sieŋ, die nıŋ nı bı wo mıraha suŋ.

¹⁹ Wudieke vuota nyıŋgbaniŋ dı yinene yiwo daakpana aŋaŋ hɔgukpana tıvuma, aŋaŋ dıgıntı tıvuma yiri yiri, aŋaŋ lɔlibiaṭı, ²⁰ aŋaŋ bugile jıamıŋ aŋaŋ yuŋ. Vuosi bırima dataası aŋaŋ taŋ ta waga, ta yaa sʊgibıaŋ aŋaŋ taŋ ta jıa sınyıruŋ aŋaŋ taŋ, aŋaŋ halıbiaŋ, ta puo ta luge taŋ, ²¹ ta bı yaa sʊgibıaŋ, ta nyuo daaŋ a buge, ta yie wıa yɔrı yɔrı, ta yie wudiekemba dı nıasına naa a gvtı. N kpaama nı mıŋ sıba n wone a kpaanı nı dene wo, dı vuodiekm̄ba dı yinene wıaha gie wo kaaŋ wɔŋ juu Nmıŋ naarı ma.

²² Ama Nmıŋ Halıkasıka vasa vuonı dı yaa choti aŋaŋ sʊgıftalıŋ aŋaŋ sʊgıdvaŋıŋ aŋaŋ suguru, aŋaŋ burichini ta tıuma vıunıŋ, ta yi wusietieŋ, ²³ ta suŋıŋ u gbaŋ tıŋgbanı, ta bıagı yige u gbaŋ. Mıra wori a bala dı vuonı da yie naa. ²⁴ Ta vuodiekm̄ba dı yine Yısa Masıa sıtı wa nıŋ wɔŋ kuu ba vuota berıŋ aŋaŋ ka lɔlibiaṭı mana mıŋ. ²⁵ Halıkasıka yi tı wa miivoli ta tı mu tı dia wa. ²⁶ Dı ka mu dı tı yallıma kalınbaani yaa a yime vuosi jıuma sınyıruŋ, yaa a yaa wa sʊgibıaŋ aŋaŋ taŋ.

6

Chime taŋ chiidvınsa wıa

¹ N nımballı, dıı yi nı wınyı dı yi bıaŋ, nınuŋ vuodiekm̄ba dı bemme aŋaŋ Nmıŋ Halıkasıka mu nı suŋji wo sɔmm aŋ u yıŋji sieku me. Ama nı sımma amu nı gbaŋ nı kaaŋ juu kanıŋ bıabu mi. ² Nı suŋjıme a chime taŋ chiidvınsa, nı yie

naa nı nan dı dı Masia mırıka. ³ Dı yi vuon dı yile dı u yiwo vuon ama ta ka yi vuon die nıŋ u gaama u gbaŋ. ⁴ Dı vıuna dı vuon mana magısı u gbaŋ gbaŋ u berinj, ta u wa yalluma sʊgɪfɪalıŋ yaa gamma u tıvnıuna ma, ta daa nagı u gbaŋ a magısımıma aŋan vuogaan tıvma. ⁵ Dama dı yiwo talası dı vuon mana chii u gbaŋ gbaŋ chiiti.

⁶ Vuodieke ba dagına wa Yisa Masia wıvılnaha mıv u tıa nyıvnıuna mana u yallı aŋan u dıdagırv.

⁷ Nı da gaama nı gbaŋ; vuon kaaŋ bıagı gaaŋ Nmıŋ; vuota gobe jadieke u bırına wa mıŋ. ⁸ Vuodieke dı bırına dı u fıalı u nyıŋgbaniŋ choti, u nan keŋ gobi kırı u nyıŋgbaniŋ ləlıbiatı ma wıa; ama vuodieke nıŋ dı bırına dı u fıalı Nmıŋ Halıkasıka, nan keŋ gobi miivoli dieke dı wone kpatı Nmıŋ Halıkasıka wıa. ⁹ Die wıa, nı daa vaa tı gbalıgı aŋan vıunıŋ yiile, dama dı yi tı ka vaa vıunıŋ yiile, tı nan keŋ ye ka nyıvarı sanrıa dieke dı mıvna. ¹⁰ Die wıa, dı yi tı ye sienj, tı yime wudieke dı vıuna a yıma vuon mana; a tıaŋ a mana tı yime a yıma vuodieke dı yine tı nımballı tı mana dı yine Yisa Masia yadaka wıa.

Kpatıŋ kpaamıŋ aŋan waasıŋ

¹¹ Lele, nı ye n maagına aŋan maagıkpıuma dene aŋan n gbaŋ gbaŋ n nuuŋ. ¹² Vuodieke dı yaala ba vaa Juu vuosi sʊŋ fıalı wa, banıŋ ba mugisine nı dı nı gobi nı kɔla, amu Juu vuosisı kaaŋ mugisi be Masia dagarıkı ma wıa. ¹³ Vuodieke dı gobinene ba kɔlaха gbaŋ ka dıa Mosisi mırıha, ama ba yaala nı gobi wo nı

kəla amu ba nan bıagı kuuli nı kəlaha gobinj wia. ¹⁴ Manıŋ nıŋ n nan kuuli yaa gamma tı Yomutieŋ Yisa Masia dagariku ma nyıuna ma, dama u dagariku wia maŋ kuu tıŋgbanjka gie wia n nyıŋgbaniŋ ma, ta tıŋgbanjka gie wia dı bı wo hagırıŋ n nyıŋgbaniŋ ma. ¹⁵ Puole wori yaa gamma vuodieke dı gobine u kəl aŋaŋ vuodieke dı kana ka gobi u kəl. Wudieke dı yine nıŋjımına yine berihaalı dieke Nmıŋ dı yı tı wa mıŋ. ¹⁶ Sugıftalıŋ aŋaŋ zoɔlunchıgıla bemme vuodieiekemba die dına dagiku gie ma, banıŋ ba yine Nmıŋ vuosi.

¹⁷ Ka kpatıŋ, nı sımma dı vuonj bı yı mıŋ wumugisikinj, dama n wəŋ yaa wa kɔjagılagısı a dagı dı n yiwo Yisa Masia yomu.

¹⁸ N nımballı, tı Yomutieŋ Yisa Masia sunrı nı mana. Wusie.

**Ɣmin̄ Nuahaalun̄ Gbanuŋ Kɔmuŋ
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57